

[Poul Dam.]

ismen går hånd i hånd. Dette lovforslag må i så fald høre til de helt fortrinlige, fordi man forener det eksportfremmende formål med hensynet til u-landene. Så kan alle være glade, både de, der ønsker, at der skal gøres noget for u-landene, og de, der ønsker, at der skal gøres noget for eksporten. Jeg tror nok, at det er dem, der ønsker, at der skal gøres noget for eksporten, der har mest grund til at være glade.

Det er klart, at u-landenes problemer bl. a. hænger sammen med kapitalmangel, og at kapitalimport er noget ganske overordentlig væsentligt. For så vidt kan man synes, at det er rimeligt og rigtigt at give en sådan garantiordning for fremmede investeringer i u-landene; men jeg mener dog, at man bør se lidt nærmere på enkeltheder.

Der tales for det første om en politisk betonet risiko, og det er klart; man kan jo ikke læse sin avis nogen dag uden at blive opmærksom på, at denne risiko eksisterer og er en realitet i overordentlig mange af de lande, der hører til udviklingslandene. Men det kan vel også lige nævnes, at det forhold, at der er en sådan politisk risiko, ikke er uden sammenhæng med de former for europæisk investering, der har været mange af disse steder. Det er i hvert fald en del steder sådan, at de europæisk-amerikanske investeringer har været følt som udbytning af den lokale befolkning — med eller uden grund; det er i hvert fald en psykologisk kendsgerning — og måske er det ikke helt uden en vis forøgelse af denne politiske risiko, hvis man forøger den europæisk-amerikanske investering uden at gøre det med meget stor omhu over for den udformning, den får. Vi mener, at der i denne eventuelle danske investering i udviklingslandene også ligger et stykke praktisk politik, og at den politiske side må følges med overordentlig stor opmærksomhed.

Både af denne grund og fordi vi fra vor side ikke er så forfærdelig meget interesseret i statsgaranti til det private erhvervsliv — det kan jo synes en lille smule ejendommeligt, at det private erhvervsliv, der altid holder så meget af at være privat, en gang imellem alligevel skal have statens hjælp — synes vi, at en statsgaranti i denne

situation må ledsages af en indflydelse på de investeringer, der foretages. Jeg tænker her først og fremmest på de pågældende virksomheders daglige arbejde i u-landene. Der er en række politisk betonedede sider, f. eks. arbejdsformerne, personalepolitik, en lang række ting, der hænger sammen hermed, forretningsmetoderne over for den lokale befolkning, spørgsmål om udbytningen o. s. v. Jeg synes, det var rimeligt at gennemføre en eller anden form for direkte statsligt ansvar for den virksomhed, som her skal garanteres. Hvordan det kan gøres, har jeg ikke gjort mig fuldkommen klart.

Jeg har længe haft nogen sympati for tanken om blandede aktieselskaber og for statsrepræsentanter i større aktieselskabers ledelse, men det kan man jo vende tilbage til, måske også i anden sammenhæng. Vor tilslutning til dette lovforslag vil i hvert fald være afhængig af, at man får en vis rimelig sikkerhed for, at investeringerne også er politisk rimelige, og at de ikke vil blive misbrugt, altså en eller anden form for statslig indsigt med det, der skal ske.

Rimstad: Det er efter min opfattelse et særdeles påkrævet lovforslag, der her debatteres. Jeg har tidligere givet udtryk for mit partis interesse i, at der fremkaldes og plejes en industriel og merkantil vekselvirkning imellem vort land og de såkaldte udviklingslande. Til dette formål har vi hidtil haft en låneordning med et rammebeløb på 300 mill. kr. og en garantiordning med en ramme på 150 mill. kr. Nu kommer altså hertil det foreliggende lovforslag om investeringsgarantier for et beløb på 200 mill. kr. Det vil i princippet betyde, at en meget tiltrængt afrunding af vore muligheder for at fremkalde og fastholde den vekselvirkning, jeg lige har nævnt, kommer til stede.

Over for selve lovforslaget har jeg kun én eneste indvending at gøre, og det er den, at det til rådighed stillede beløb skal kunne forhøjes med finansudvalgets tilslutning. Jeg er enig i førstegangsbeløbets størrelse på de 200 mill. kr. som angivet i den nye § 8, men jeg vil anse det for helt nødvendigt, at folketinget følger denne lovgivning på så nært et hold, at tinget forbeholder sig retten til selv at udvide den foreslåede ramme, når det skønnes nødvendigt. Der burde ikke være indvendinger herimod. Det er jo ikke hver